

Рішення
спеціалізованої вченої ради ДФ 35.600.145 PhD 11805
ДНТ «Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького» МОЗ України
про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада ДФ 35.600.145 ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» МОЗ України, м. Львів, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 – «Охорона здоров'я» **Бялій Олександрі-Христині Андріївні** на підставі прилюдного захисту дисертації “**Обґрунтування профілактики карієсу зубів у дітей із зубощелепними аномаліями та різними рівнями тривожності**” за спеціальністю 221 «Стоматологія» 07 квітня 2026 року.

Бяля Олександра-Христина Андріївна, 1995 року народження, громадянка України, освіта вища: у 2018 році завершила навчання на стоматологічному факультеті ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» за спеціальністю 221 «Стоматологія». З 2018 по 2020 рр. проходила інтернатуру за спеціальністю «Стоматологія». У 2022 році вступила до аспірантури у ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» на очну вечірню форму навчання за спеціальністю 221 «Стоматологія. Набір матеріалу для дисертаційної роботи проводила серед дітей віком від 6 до 12 років, які були учнями Перемишлянського ОЗЗСО I-III ступенів ім. О. Ковча Перемишлянської міської ради Львівської області на базі КП «Перемишлянська ЦРЛ». Основну частину дисертаційної роботи здійснювала на базі ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» – на кафедрі ортодонтії стоматологічного факультету.

Дисертацію виконано у ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» МОЗ України.

Науковий керівник:

-доктор медичних наук, професор, професор кафедри ортодонтії, декан стоматологічного факультету ДНТ«Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького»,
професор Чухрай Наталія Львівна.

За матеріалами дисертації опубліковано 7 робіт: 5 наукових публікацій, серед яких 4 статті у наукових фахових виданнях, рекомендованих МОН України (з яких - одна у виданні SCOPUS) та 1 стаття у закордонному науково-практичному періодичному виданні; 2 публікації – матеріали науково-практичних конференцій.

1. Chykhay N, Biala O-Kh, Lysak M. Importance of attitudes and compliance of children with malocclusion during treatment with removable orthodontic appliances (Literature review). Modern Science = Moderni věda. 2022;(6):99-105.

2. Бяля О-ХА. Поширеність і структура зубощелепних аномалій у дітей.
Український стоматологічний альманах. 2024;(1):70-77.

DOI: <https://doi.org/10.31718/2409-0255.1.2024.14>

3. Чухрай НЛ, Бяла О-Х. Оцінка шкільної тривожності у дітей із зубощелепними аномаліями. *Via Stomatologiae*. 2025;2(1):70-75.

DOI <https://doi.org/10.32782/3041-1394.2025-1.7>

4. Чухрай НЛ, Бяла О-Х. Оцінка шкільної тривожності у дітей із зубощелепними аномаліями. *Via Stomatologiae*. 2025;2(1):70-75.

DOI <https://doi.org/10.32782/3041-1394.2025-1.7>

5. Чухрай НЛ, Бяла О-ХА. Поширеність карієсу постійних зубів у дітей 6-12 років із зубощелепними аномаліями. *Інновації в стоматології*. 2025;(2):129-135.

DOI: <https://doi.org/10.35220/2523-420X/2025.2.21>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

голова спеціалізованої вченої ради **ДФ 35.600.145 PhD 11805** ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» МОЗ України, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології, пародонтології та стоматології ФПДО ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» МОЗ України, без зауважень.

Рецензент – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри ортодонції ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького», МОЗ України – **Пилипів Наталія Володимирівна**. Дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням, виконана на високому науковому рівні та викладена з використанням сучасної української термінології. У процесі рецензування зауваження щодо змісту роботи та її оформлення не виникли.

Проте є незначні зауваження:

- У роботі доцільно було б глибше висвітлити патогенетичні механізми взаємозв'язку між тривожністю та розвитком карієсу, зокрема з позицій сучасних нейропсихологічних концепцій.
- Окремі таблиці та рисунки потребують більш детального пояснення в тексті, що покращило б інтерпретацію результатів дослідження.
- Окремі таблиці та рисунки потребують більш детального пояснення в тексті, що покращило б інтерпретацію результатів дослідження.

Рецензент – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри ортодонції ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького», МОЗ України – **Боднарчук Наталія Іванівна**. Загальне враження від дисертаційної роботи є виключно позитивним, проте слід виокремити декілька наступних зауважень.

У тексті дисертаційної роботи виявлено окремі орфографічні, пунктуаційні та стилістичні неточності, а також незначні технічні недоліки оформлення. Зокрема, трапляються поодинокі випадки некоректного написання окремих термінів, порушення правил написання слів разом і окремо, а також недостатньо уніфіковане використання розділових знаків.

Спостерігається певна непослідовність у використанні термінології, зокрема при позначенні показників карієсу (кп, КПВ, ICDAS), індексів гігієни, а також при оформленні латинських назв мікроорганізмів і використанні курсиву (*in vitro*, *in vivo*).

У деяких розділах наявна різниця у форматуванні таблиць і рисунків, зокрема у підписах, скороченнях та поданні статистичних показників, що потребує уніфікації. Також подекуди спостерігаються технічні недоліки (зайві пробіли, неузгоджене використання дефіса і тире).

З огляду на те, що робота містить значний обсяг клінічного та експериментального матеріалу, доцільно було б доповнити аналітичні розділи узагальнюючими схемами або алгоритмами, які б відображали взаємозв'язок між зубощелепними аномаліями, рівнем тривожності та розвитком карієсу зубів.

Оскільки у дисертації досліджено вплив психоемоційного стану на стоматологічний статус дітей, вважаю доцільним було б розширити теоретичну частину коротким оглядом сучасних підходів до оцінки тривожності та її впливу на соматичне здоров'я, зокрема у контексті стоматології дитячого віку.

Крім того, третій розділ міг би бути доповнений більш розгорнутим обговоренням механізмів впливу тривожності на поведінкові фактори (гігієна, комплаєнс), і, відповідно, на розвиток карієсу, що підсилить інтерпретацію отриманих результатів.

У цілому наведені зауваження мають рекомендаційний характер і жодним чином не зменшують наукової новизни, теоретичного значення та практичної цінності дисертаційної роботи.

Опонент – доктор медичних наук, професор кафедри терапевтичної стоматології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, м. Київ – **Лихота Костянтин Миколайович**. Робота справляє враження цілісного, виваженого і науково вагомого дослідження, результати якого мають як фундаментальне, так і прикладне значення та можуть бути використані для вдосконалення профілактики карієсу зубів у дітей.

Поряд з позитивними характеристиками дисертації варто зазначити деякі зауваження:

1. У розділах, де представлено клінічні результати, окремі показники інтенсивності та поширеності карієсу (кп, КПВ, ICDAS) подані без достатнього графічного супроводу, що дещо ускладнює їх порівняльний аналіз.
2. У розділі, присвяченому оцінці тривожності, спостерігається недостатня узгодженість у поданні характеристик груп дослідження, зокрема співвідношення дітей із різними рівнями тривожності у вікових підгрупах, що доцільно було б чіткіше структурувати.
3. У частині роботи, де обґрунтовується застосування профілактичного комплексу, зазначається його потенційний вплив на покращення стану порожнини рота та зниження карієсогенних факторів, однак окремі механізми дії (зокрема вплив на мікробіоценоз та місцевий імунітет) потребують більш розгорнутого обговорення.
4. У розділі, присвяченому мікробіологічним дослідженням, представлено значний обсяг даних щодо змін біоценозу, однак не в усіх випадках простежується чіткий зв'язок між отриманими результатами та клінічними показниками карієсу, що дещо обмежує інтерпретацію.
5. При аналізі впливу тривожності на стоматологічний статус дітей:
 - детальні поведінкові механізми (гігієнічні навички, комплаєнс) розглянуті недостатньо системно;
 - не у всіх випадках чітко розмежовано вплив психоемоційного стану та ортодонтичної патології;
 - доцільно було б ширше представити інтегральну модель взаємодії цих чинників.
6. Зустрічаються окремі технічні та редакційні недоліки, зокрема:
 - непослідовність у використанні скорочень (кп, КПВ, ICDAS);
 - поодинокі дублювання назв підрозділів;
 - окремі неточності у підписах до таблиць і рисунків;
 - незначні друкарські помилки.

У цілому наведені зауваження не мають принципового характеру і жодним чином не зменшують наукової новизни, теоретичного значення та практичної цінності дисертаційної роботи.

Опонент – доктор медичних наук, професорка, завідувачка кафедри дитячої терапевтичної стоматології, професорка закладу вищої освіти Полтавського державного медичного університету, Заслужений лікар України, м. Полтава – **Каськова Людмила Федорівна**. Загальне враження від дисертаційної роботи є виключно позитивним, адже вона є прикладом сучасного, вдало спланованого та реалізованого дослідження. Водночас, при ознайомленні з роботою виникли наступні зауваження та рекомендації:

1. У роботі наявні поодинокі технічні та друкарські неточності, зокрема окремі орфографічні помилки, повтори фрагментів тексту, а також незначні похибки у написанні термінів.
2. У переліку скорочень та в основному тексті дисертації спостерігається певна непослідовність у використанні аббревіатур, зокрема щодо показників інтенсивності карієсу (кп, КПВ), індексів

гігієни та позначень методів дослідження.

3. У деяких таблицях і рисунках позначення та підписи подані не уніфіковано, з використанням різних мовних форм і скорочень.
4. Подекуди структура подання клінічного матеріалу є недостатньо впорядкованою, що ускладнює сприйняття результатів.
5. У розділах, присвячених аналізу карієсу, зв'язок між показниками (поширеність, інтенсивність, структура індексів) та рівнем тривожності не завжди поданий системно, що потребує узагальнення.
6. Опис профілактичного комплексу потребує більш чіткого структурування з акцентом на роль окремих його компонентів.
7. Значний обсяг цифрового матеріалу не завжди супроводжується достатнім узагальненням та інтерпретацією, що знижує наочність результатів.
8. У деяких таблицях спостерігається порушення логічної послідовності подання даних.
9. Аналіз результатів потребує більш чіткого розмежування впливу тривожності та

ортодонтичної патології, а також їх взаємодії.

У цілому наведені зауваження носять рекомендаційний характер і жодним чином не зменшують наукової новизни, теоретичного значення та практичної цінності дисертаційної роботи.

Та присутні спеціалісти:

Кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри ортодонції ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького», МОЗ України – **Дубецька-Грабоус Ірина Сергіївна** – без зауважень

Кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри стоматології дитячого віку ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького», МОЗ України – **Малко Наталія Володимирівна** – без зауважень

Результати відкритого голосування:

"За" 5 (п'ять) членів ради,
"Проти" 0 (німає) членів ради,

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада ДФ 35.600.145 **PhD 11805** присуджує **Бялій Олександрі-Христині Андріївні** ступінь доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 221 Стоматологія

Голова спеціалізованої
вченої ради
ДФ 35.600.145

(підпис)

Мартовлос О.І.

Відповідальна за діяльність
разових спеціалізованих
вчених рад

(підпис)

Драпак І. В

